Samtycke & relationer på nätet

Lärararhandledning för anpassad skola

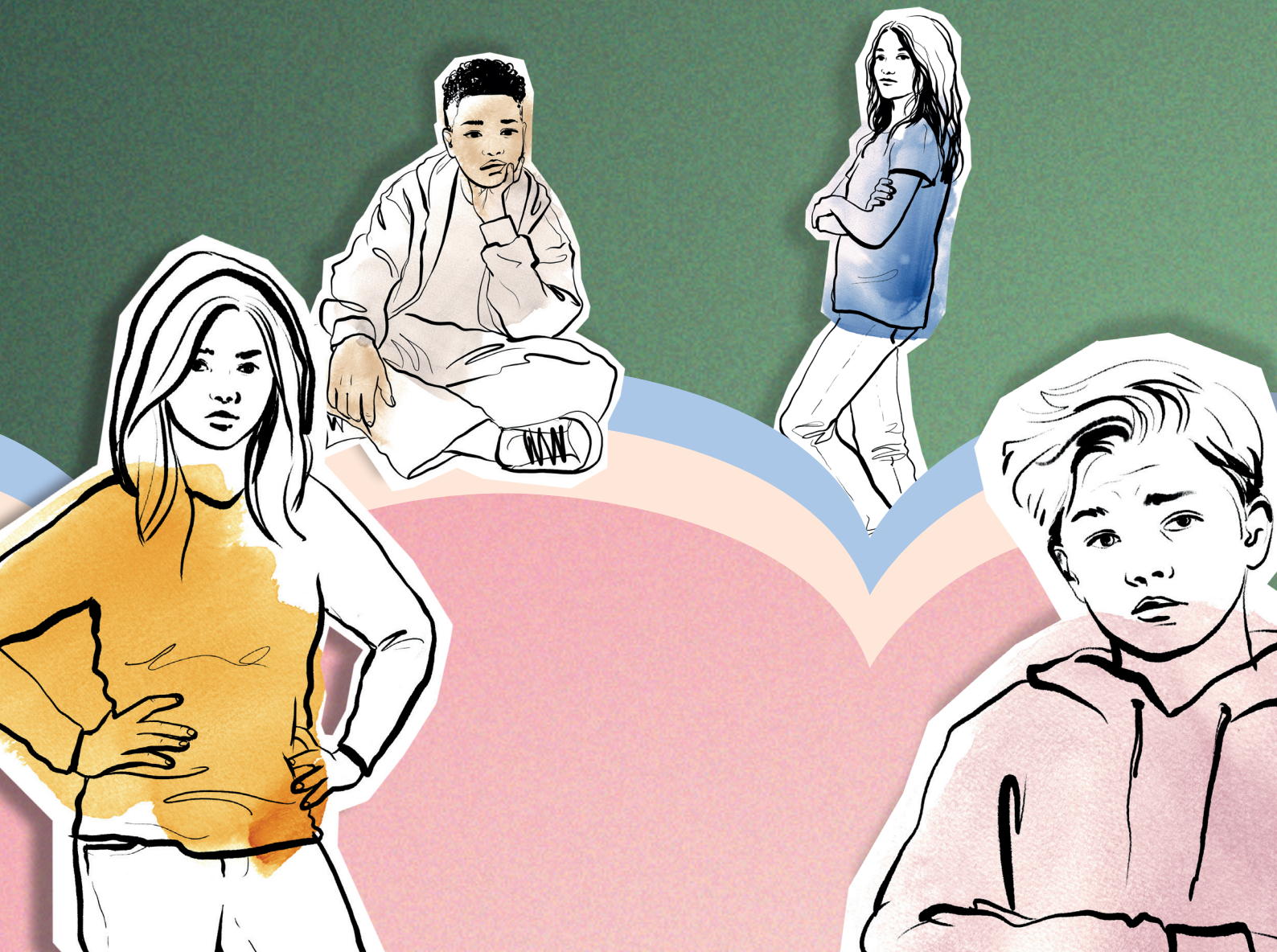

@EcpatSverige
Garvargatan 20
112 21 Stockholm
+46 (0)8 598 920 00
info@ecpat.se
www.ecpat.se
www.dittecpat.se
www.ecpat.se/hotline
www.ecpat.se/vuxenstod
Ecpat Sverige, 2025

Ecpat Sverige
Ecpat är en barnrättsorganisation som arbetar för att förebygga och stoppa sexuell exploatering av barn – både på och utanför nätet. Arbetet bedrivs inom flera verksamhetsområden. Genom Ecpat Hotline tar vi emot tips om misstänkt sexuell exploatering av barn. Ditt Ecpat är vår stödlinje för barn och unga och Ecpat Vuxenstöd erbjuder stöd till föräldrar och andra vuxna i barns närhet. Vi arbetar också med opinionsbildning och påverkansarbete för att stärka barns rättigheter och skydd i lagstiftningen.

MED STÖD FRÅN ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Innehåll

Hej lärare! **3**
Viktigt att tänka på **4**
Vera **6**
Malik **12**
Sali **18**
Albin **24**

Hej lärare!

Att prata med barn om sexualitet, samtycke och relationer kan kännas både viktigt och svårt. Men genom att göra det hjälper vi barn att förstå sina egna gränser – och respektera andras.

På Ecpat vet vi att barn med intellektuella funktionsnedsättningar kan löpa en större risk att utsättas för sexuella övergrepp eller själva utsätta andra. Därför har vi tagit fram det här materialet till anpassad skola, för att ge dig som vuxen i skolan stöd att på ett tryggt och respektfullt sätt närma dig de här frågorna tillsammans med eleverna.

Tack för att du tar dig tid att arbeta med materialet.

Anna Karin Hildingson Boqvist
Generalsekreterare, Ecpat

Viktigt att tänka på när ni arbetar med Ecpats material

Materialet kan användas i anpassad skola inom ämnesområdet vardagsaktiviteter. Det syftar till att väcka elevernas nyfikenhet på hur vardagen fungerar - i hemmet, i relationer och i samhället – och att ge dem kunskap om normer, regler och barns rättigheter.

NÄR NI ARBETAR med materialet kan det hända att elever delar med sig av egna upplevelser, både positiva och negativa. Det kan också ske att någon berättar om att de själva blivit utsatta för övergrepp. Som lärare är det därför viktigt att veta hur du ska agera om detta sker.

Berättelserna i denna lärarhandledning finns i två nivåer:

Nivå 1 – mycket lättläst
Nivå 2 – lättläst

Fånga upp om någon utsatts

Om du misstänker att en elev är utsatt för brott (eller utsatt någon annan) ska du följa skolans handlingsplan. Om en elev antyder eller berättar om utsatthet, ta dig tid under samma dag att prata med eleven enskilt. Kom ihåg att ett brott inte är mindre allvarligt för att det har skett på nätet.

Kontakta Ecpat tillsammans

Informera eleverna att de kan kontakta Ditt Ecpat om de har frågor om sexuella övergrepp. Berätta för eleverna att vi är vana att prata med barn och unga som har varit med om liknande saker och att vi kan ge stöd, information och vägledning.

På Ditt Ecpat finns en anpassad chatt för barn med intellektuella funktionsnedsättningar, med stöd som talsyntes och digitalt bildstöd.

dittecpat.se

Kontakta Ecpat Vuxenstöd

Du kan alltid höra av dig till Ecpat vuxenstöd om du får kännedom om att ett barn utsatts för sexuella kränkningar eller övergrepp. Våra rådgivare är vana vid att prata med barn om sexualbrott och kan ge vägledning och verktyg i hur du kan stötta barnet.

Visa gärna hur eleverna hittar till Ditt Ecpat på datorn eller mobilen. Eleven kan också kontakta oss på egen hand eller tillsammans med sina vårdnadshavare.

ecpat.se/vuxenstod

Lärarhandledning, Vera

Förberedelse:

Förbered quizet genom att exempelvis använda Mentimeter eller Kahoot så kan frågorna besvaras på surfplatta, mobil eller dator. Alternativt kan du skriva ut quizet eller genomföra det muntligt.

1. Berätta om syftet med övningen

På nätet händer både roliga och jobbiga saker. När något jobbigt händer kan det vara svårt att veta hur man ska agera. Vi ska lyssna på en berättelse där Vera får en nakenbild skickad till sig som hon inte vill ha. Vi gör övningen för att prata om hur Vera, andra barn och ni själva kan göra om något liknande skulle hända.

2. Prata om att dela och ta emot bilder på nätet

Exempel på frågor:

- Vilka appar och spel använder ni?
- Vad gillar ni med dem?
- Brukar ni prata med andra?
- Hur då?
- Vad pratar ni om?
- Vad ska man göra om man råkar skicka bild?
- Vad ska man göra om man får en bild man inte vill ha?

Var följsam i vad barnen vill prata om. Det är vanligt att det kommer upp berättelser eller frågor i samband med diskussionerna. Du är ansvarig för att följa upp det vid ett senaste tillfälle och anmäla om du misstänker att ett barn är utsatt. Kom ihåg att fånga upp dem vid ett senare tillfälle.

3. Lyssna på berättelsen om Vera

Skanna QR-koden högst upp på sidan för att hämta ljudfilen.

4. Uppföljande diskussion

Prata tillsammans om vad som händer i berättelsen och ställ några frågor för att se hur eleverna uppfattat det som hände. Försök fånga upp elevernas tankar och eventuella känslor kring berättelsen, om någon känner igen sig eller känner till att sådant kan hända.

5. Quiz

Berätta om hur quizet kommer att gå till och att ingen annan kommer att se vem som svarat vad om ni gör quizet digitalt. Quizet består både av frågor som syftar till att se om eleverna fångat upp berättelsens innehåll och av värderingsfrågor som inte har något rätt eller fel svar. Gå igenom svaren och ställ följdfrågor när ni har gjort quizet.

6. Visa filmen från Ecpat

Visa gärna filmen från Ecpat. Den öppnar för samtal om var barnen kan få stöd om de blivit utsatta eller har frågor. Filmen hittar du genom att skanna QR-koden högst upp på sidan.

Quiz om berättelsen nivå 1

1. Vad är det på bilden som Vera får?

A) En snopp

B) En fot

C) Ett ben

2. Vad tycker Vera om bilden?

A) Den känns rolig

B) Den känns pinsam och äcklig

C) Den känns bra

3. Får vuxna skicka snoppbilder till barn?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

4. Tycker du att Vera ska berätta om bilden?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

5. Hur tror du att Vera känner sig när hon får bilden?

A) Rädd

B) Arg

C) Ledsen

6. Tycker du att Vera ska berätta för någon om bilden?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

Quiz om berättelsen nivå 2

1. Vilken sport håller Vera på med?

A) Basket

B) Fotboll

C) Tennis

2. Vilket djur är Bosse?

A) Katt

B) Pingvin

C) Marsvin

3. Vad är det på bilden som Vera får på Snapchat?

A) En snopp

B) En fot

C) Köttbullar

4. Hur tror du att Vera känner sig när hon får bilden?

A) Rädd

B) Arg

C) Ledsen

5. Tycker du att Vera ska berätta om bilden?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

6. Varför tycker du att Vera ska berätta om bilden?

A) För att få hjälp att ta bort bilden

B) För att må bättre

C) För att den som skickade bilden ska sluta skicka bilder

Vera 14 år

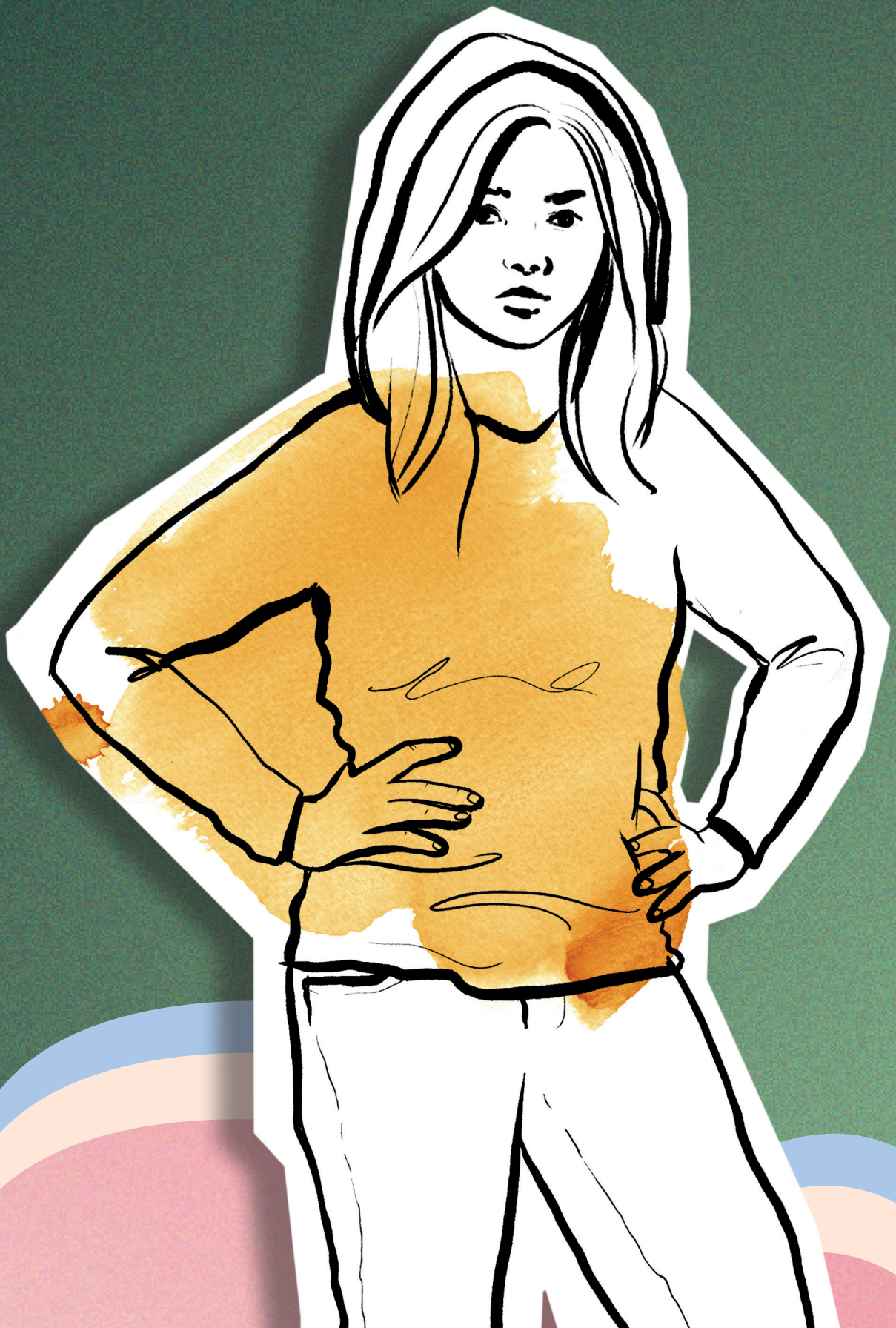

Vera tycker om:

-Fotboll

-Taylor Swift

-Skriva till kompisar på Snapchat

Vera tycker inte om:

-Folk som bråkar

-Senap

-Prata inför klassen

Veras berättelse

Text nivå 1

Vera har varit på fotbollsträning.
Nu är hon hemma.
Hon chattar på mobilen och skriver med sin kompis Sara.

Vera får ett meddelande från någon hon inte känner.
Det är en bild på en snopp!
Vera tycker att bilden känns pinsam och äcklig.

Vera vågar inte berätta för mamma om snoppbilden.
Hon är rädd för att mamma ska bli arg.
Kanske skulle mamma ta hennes mobil ifrån henne.

Vera kollar inte på mobilen på hela kvällen.
Hon vill inte se fler snoppbilder!

Vera funderar på om man får skicka såna bilder.
Hon skulle vilja berätta för någon om snoppbilden
och be om hjälp.

Veras berättelse

Text nivå 2

Det är tisdag och Vera har precis kommit hem från fotbollsträningen. Snart är det kvällsmat men hon hinner slappa på sitt rum en stund först. Hon ligger med mobilen i sängen och chattar med Sara. Sara går i samma klass som Vera och är också med i fotbollslaget. De pratar om matchen de ska spela på söndag och om Saras marsvin som heter Bosse och är alldeles supergullig.

Plötsligt får Vera en snap från någon hon inte känner igen. Hon öppnar meddelandet, men stänger det snabbt igen. Någon har skickat en bild på en snopp till henne! Det känns både pinsamt och äckligt. När mobilen plingar igen vågar hon inte titta vad det är. Tänk om det skulle vara fler bilder!

När mamma kommer hem äter de köttbullar och makaroner till kvällsmat. Mamma frågar hur skolan varit, hur fotbollen gick och om hon har några läxor. Men Vera har svårt att tänka på något annat än den äckliga bilden i mobilen. Hon tänker så mycket på det att hon är nära att ta senap i stället för ketchup på köttbullarna.

Hon skulle vilja berätta för mamma om bilden och fråga vad hon ska göra. Men tänk om mamma säger att hon inte får använda Snapchat längre? Då kommer hon inte kunna chatta med Sara. Och hon kommer inte kunna följa sina favoritartister. Vera bestämmer sig för att inte berätta något för mamma.

Vera tittar inte på sin mobil på hela kvällen. Hon har gömt den under en bok på skrivbordet men hör ändå hur den plingar ibland. Varje gång tänker hon på den där äckliga bilden. Till slut tar hon på sig hörlurarna och sätter på Taylor Swift för att slippa höra mobilen. Först när hon vaknar dagen därpå kollar hon på meddelandena. Hon känner sig nervös, men det är bara Sara som har skrivit. Vilken tur!

I skolan frågar Sara varför Vera inte svarat när hon skrivit till henne. Vera vet inte vad hon ska säga. Det känns jobbigt att prata om bilden. Men egentligen hade ´det varit skönt att fråga någon om hur hon ska göra. Får man verkligen skicka sådana bilder till en 14-åring? Vera funderar på vem hon skulle kunna prata med om det här.

Lärarhandledning, Malik

Förberedelse:

Förbered quizet genom att exempelvis använda Mentimeter eller Kahoot så kan frågorna besvaras på surfplatta, mobil eller dator. Alternativt kan du skriva ut quizet eller genomföra det muntligt.

1. Berätta om syftet med övningen

Att vara ihop med någon kan vara spännande och härligt, men det kan också kännas svårt. Vi ska lyssna på en berättelse om Malik som är tillsammans med Liam. Malik tycker att det är svårt att veta om man måste pussas och kramas för att man är ihop. Vi gör den här övningen för att prata om hur Malik, andra barn och ni själva kan göra om något i en relation inte känns bra.

2. Prata om vad det kan innebära att vara ihop

Exempel på frågor:

- Vad betyder det att vara ihop med någon?
- Är det stor skillnad på att vara ihop och att vara kompis?
- Finns det saker som man måste göra när man är ihop?
- Vad kan vara viktigt att prata om när man tycker olika om vad man ska göra tillsammans?

Var följsam i vad barnen vill prata om. Det är vanligt att det kommer upp berättelser eller frågor i samband med diskussionerna. Du är ansvarig för att följa upp det vid ett senaste tillfälle och anmäla om du misstänker att ett barn är utsatt. Kom ihåg att fånga upp dem vid ett senare tillfälle.

3. Lyssna på berättelsen om Malik

Skanna QR-koden högst upp på sidan för att hämta ljudfilen.

4. Uppföljande diskussion

Prata tillsammans om vad som händer i berättelsen och ställ några frågor för att se hur eleverna uppfattat det som hände. Försök fånga upp elevernas tankar och eventuella känslor kring berättelsen, om någon känner igen sig eller känner till att sådant kan hända.

5. Quiz

Berätta om hur quizet kommer att gå till och att ingen annan kommer att se vem som svarat vad om ni gör quizet digitalt. Quizet består både av frågor som syftar till att se om eleverna fångat upp berättelsens innehåll och av värderingsfrågor som inte har något rätt eller fel svar. Gå igenom svaren och ställ följdfrågor när ni har gjort quizet.

6. Visa filmen från Ecpat

Visa gärna filmen från Ecpat. Den öppnar för samtal om var barnen kan få stöd om de blivit utsatta eller har frågor. Filmen hittar du genom att skanna QR-koden högst upp på sidan.

Quiz om berättelsen nivå 1

1. Vem är Malik ihop med?

A) Lena

B) Mario

C) Liam

2. Gillar Malik att kramas?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

3. Vad tycker Malik om att Liam pussar honom?

A) Han gillar det

B) Han gillar det inte

C) Vet inte

4. Måste man kramas och pussas när man är ihop?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

5. Får man säga nej till att pussas om man är ihop?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

6. Måste man fråga om lov innan man pussar någon annan?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

Quiz om berättelsen nivå 2

1. Vem är Malik ihop med?

A) Lena

B) Mario

C) Liam

2. Hur känner sig Malik när han ligger bredvid Liam?

A) Nervös

B) Arg

C) Ledsen

3. Varför vill Malik inte ta av sig tröjan?

A) Det är kallt

B) Det känns för tidigt

C) Han tycker inte om Liam

4. Måste man pussas när man är ihop?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

5. Vad tycker du att Malik ska säga till Liam?

A) Att han vill göra något annat

B) Att han inte känner sig redo

C) Att han inte gillar att kramas och pussas

6. Vad tycker du att Liam ska göra?

A) Vänta med att pussas och kramas

B) Fråga innan han pussar

C) Göra slut med Malik

Malik 15 år

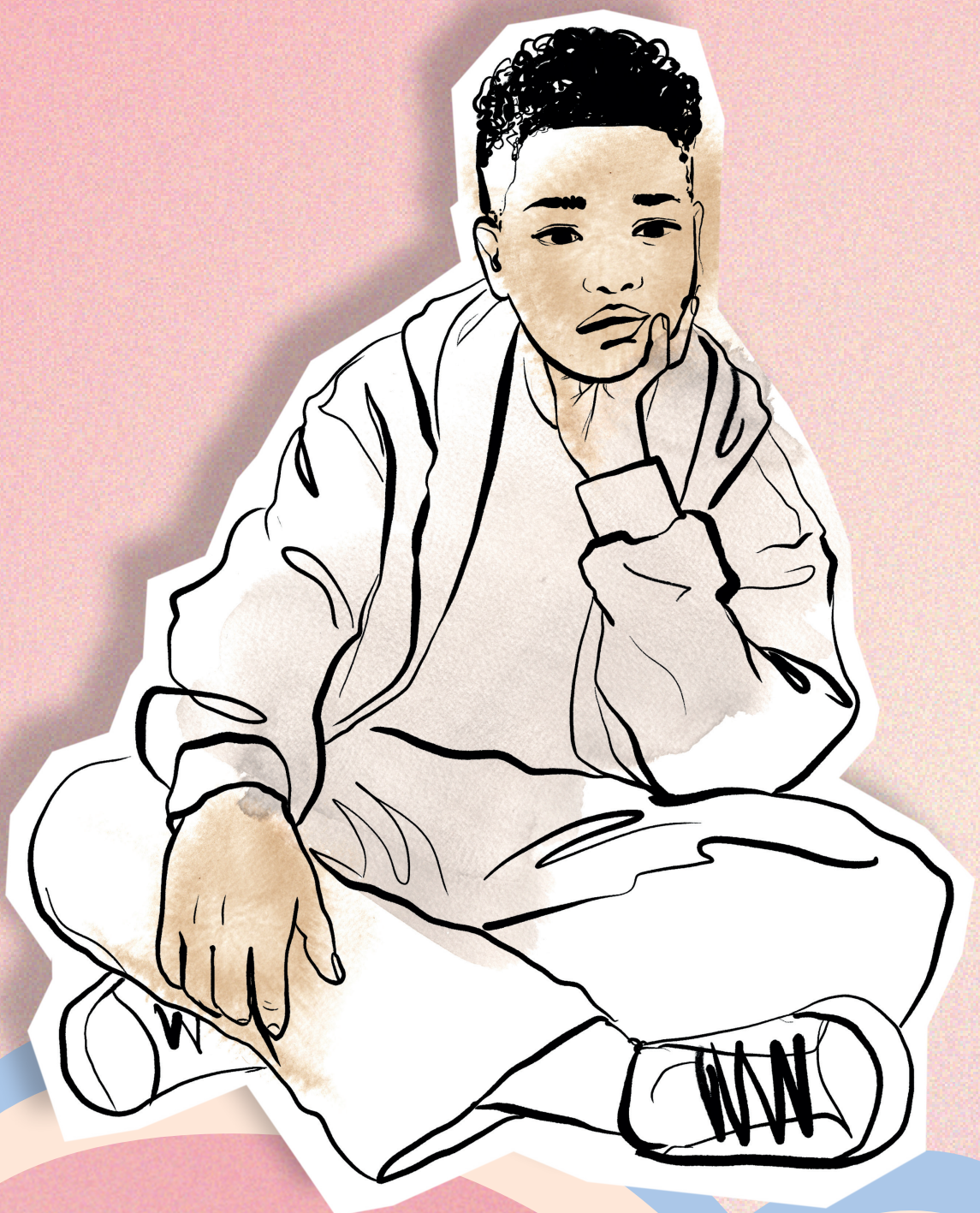

Malik tycker om:

-Gejma

-Glass

-Sovmorgon

Malik tycker inte om:

-Gå upp på morgonen

-Regn

-Tomater

Maliks berättelse

Text nivå 1

Malik är ihop med Liam.
De är kära i varandra.
När Malik tänker på Liam blir han glad.

Idag är de hemma hos Liam.
Malik och Liam har ätit glass och spelat Mario Kart.
Sen går de in på Liams rum.

Liam kramar Malik.
Malik känner sig nervös.
Han gillar inte att kramas.
Men om han säger nej kanske Liam gör slut.

Liam vill ta av sig kläderna.
Malik vill inte men gör det ändå.
De lägger sig ner på sängen.

Liam pussar Malik.
Malik gillar det inte.
Han vill lära känna Liam bättre innan de pussas.

Malik är rädd att Liam ska göra slut om de inte pussas.
Då skulle Malik bli ledsen.
Vad tycker du att Malik ska göra?

Maliks berättelse

Text nivå 2

Malik har varit ihop med Liam i två veckor. Förra helgen var de och bowlade. Det var roligt trots att Liam vann. De har pratat i telefon med varandra varenda kväll och Malik känner sig både pirrig och glad när han tänker på Liam.

Idag är det lördag och de är hemma hos Liam. De har ätit massor av glass och spelat Mario Kart. Först vann Malik en gång och sen vann Liam två gånger. Malik ska precis föreslå att det ska spela en gång till. Men då frågar Liam om de ska gå in på hans rum i stället.

De sätter sig på Liams säng. Liam lägger en arm runt Malik och lutar huvudet mot hans axel. Det är ganska mysigt men Malik känner sig ändå nervös. Liam är ett år äldre än Malik och har varit ihop med flera andra förut. Malik har varken haft flickvän eller pojkvän. Han har inte ens pussat någon. Han känner sig lite osäker på vad man egentligen ska göra när man är ihop. Måste man hångla med varandra?

Egentligen tycker Malik att det är lite jobbigt när andra rör honom. Mamma, pappa och syrran går bra att krama. De har han vant sig vid. Men när någon annan vill kramas är det som att hans kropp blir helt stel. Han vill inte att Liam ska märka det. Då kanske han tror att Malik inte tycker om honom.

–Ska vi ta av oss tröjorna? frågar Liam.

Malik vill egentligen inte. Det känns för tidigt. Helst vill han bara hänga med Liam och lära känna honom bättre först. Men Liam kanske inte vill vara ihop med honom om han säger det.

–Ska vi inte spela lite mer Mario Kart i stället? frågar Malik.
–Nä, jag har inte lust, säger Liam och tar av sig sin tröja.

Malik tar också av sig tröjan fast det känns jobbigt. Liam lägger sig ner på sängen.

–Lägg dig här bredvid mig, säger Liam.
Han flyttar lite åt sidan så att Malik får plats. Malik känner sig nervös när han ligger intill Liam. Liam ger honom en puss. Först på kinden och sen på munnen. Malik vet inte vad han ska göra. Han ligger helt still på sängen. Helst vill han säga att han inte känner sig redo för det här än.

–Vill du inte? frågar Liam.
Malik vet inte vad han ska svara. Han vill ju vara ihop med Liam. Han vill bara inte att det ska gå så fort. Men tänk om Liam gör slut med honom om han säger det? Malik funderar på vad han ska säga till Liam.

Lärarhandledning, Sali

Förberedelse:

Förbered quizet genom att exempelvis använda Mentimeter eller Kahoot så kan frågorna besvaras på surfplatta, mobil eller dator. Alternativt kan du skriva ut quizet eller genomföra det muntligt.

1. Berätta om syftet med övningen

Vuxna får aldrig göra något sexuellt med barn. Det betyder att de inte får ta på barn, eller prata med barn, på ett sexuellt sätt. Ibland kan det vara svårt för barn att veta vad som är rätt eller fel. Då kan det vara bra att fråga någon. Vi gör den här övningen för att prata om hur Sali, andra barn och ni själva kan göra om en vuxen gör något som inte känns bra.

2. Prata om att det finns vuxna som gör saker mot barn som de inte får

Exempel på frågor:

- Vad finns det för saker som vuxna inte får göra mot barn?
- Vad kan det betyda att "göra något sexuellt"?
- Finns det saker som man måste göra när man är ihop?
- Vem kan ni berätta för om någon vuxen tar på eller pratar med barn på ett sexuellt sätt?

Var följsam i vad barnen vill prata om. Det är vanligt att det kommer upp berättelser eller frågor i samband med diskussionerna. Du är ansvarig för att följa upp det vid ett senaste tillfälle och anmäla om du misstänker att ett barn är utsatt. Kom ihåg att fånga upp dem vid ett senare tillfälle.

3. Lyssna på berättelsen om Sali

Skanna QR-koden högst upp på sidan för att hämta ljudfilen.

4. Uppföljande diskussion

Prata tillsammans om vad som händer i berättelsen och ställ några frågor för att se hur eleverna uppfattat det som hände. Försök fånga upp elevernas tankar och eventuella känslor kring berättelsen, om någon känner igen sig eller känner till att sådant kan hända.

5. Quiz

Berätta om hur quizet kommer att gå till och att ingen annan kommer att se vem som svarat vad om ni gör quizet digitalt. Quizet består både av frågor som syftar till att se om eleverna fångat upp berättelsens innehåll och av värderingsfrågor som inte har något rätt eller fel svar. Gå igenom svaren och ställ följdfrågor när ni har gjort quizet.

6. Visa filmen från Ecpat

Visa gärna filmen från Ecpat. Den öppnar för samtal om var barnen kan få stöd om de blivit utsatta eller har frågor. Filmen hittar du genom att skanna QR-koden högst upp på sidan.

Quiz om berättelsen nivå 1

1. Vad gör Sali på fritiden?

A) Spelar fotboll

B) Dansar

C) Spelar teater

2. Vem skjutsar Sali i bilen?

A) Mamma

B) Farmor

C) Pappa

3. Vad tycker Sali om att dansläraren Henke stirrar på henne?

A) Att det är bra

B) Att det är äckligt

C) Vet inte

4. Tycker du att Henke gör fel?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

5. Tycker du att Sali ska berätta för sin pappa om vad Henke gör?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

6. Skulle du hjälpa Sali om du var kompis till henne?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

Quiz om berättelsen nivå 2

1. Vad gör Sali på fritiden?

A) Spelar fotboll

B) Dansar

C) Spelar teater

2. Vem skjutsar Sali i bilen?

A) Mamma

B) Farmor

C) Pappa

3. Varför vill Sali sluta dansa?

A) Hon har ont i foten

B) Hon vill spela fotboll istället

C) Hon tycker läraren Henke är äcklig

4. Tycker du att Henke gör fel?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

5. Hur ska Sali göra?

A) Säga åt Henke att sluta ta på henne

B) Berätta för pappa vad Henke gör

C) Sluta på dansen

6. Hur skulle du hjälpa Sali om du var kompis till henne?

A) Fråga Sali hur hon mår

B) Berätta om Henke för en vuxen

C) Säga åt Henke att sluta

Sali 13 år

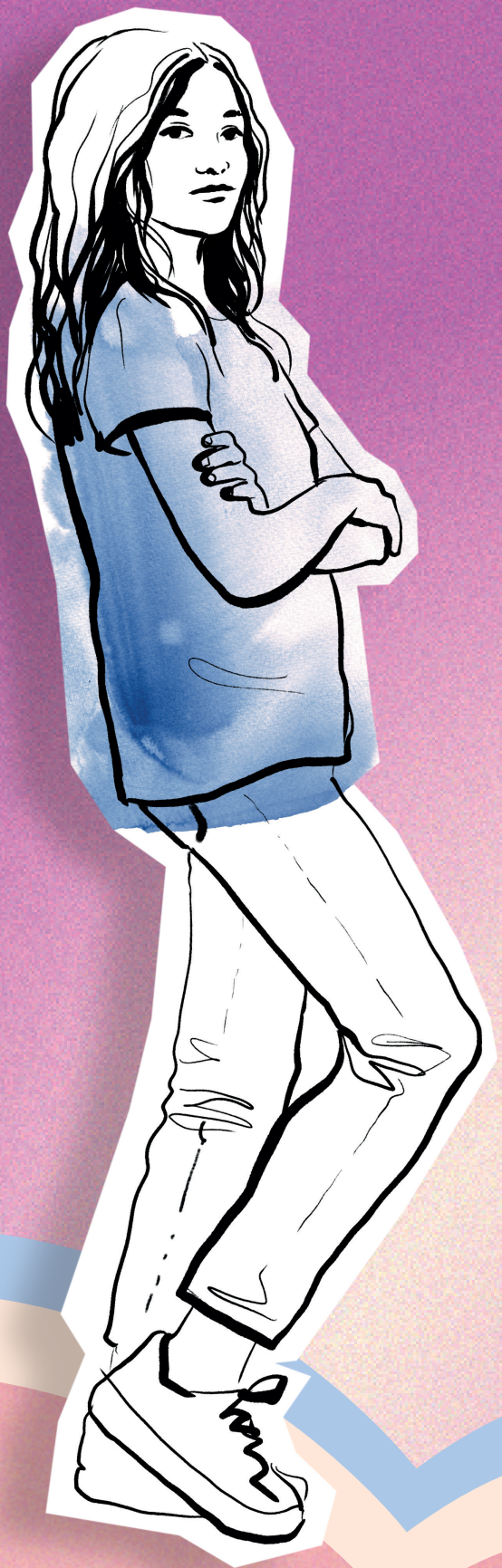

Sali tycker om:

-Dans

-Sin lillasyster

-Grillchips

Sali tycker inte om:

-Lakrits

-Fåglar

-Matte

Salis berättelse

Text nivå 1

Sali åker bil med sin pappa.
Hon ska på dansträning.
Sali älskar egentligen att dansa.
Men sedan hon fick en ny danslärare är det inte längre roligt.

Den nya dansläraren heter Henke.
Först var han snäll, men sen började han tafsa på Sali.
Hon tycker att han stirrar på henne på ett sätt som känns äckligt.

Sali går in till dansträningen.
När hon dansar står Henke så nära att det känns obehagligt.
Han rör vid Sali fast hon inte vill att han ska göra det.
Men Sali vågar inte säga att han ska sluta.

Efter träningen hämtar Salis pappa henne.
Han frågar hur hon har haft det på dansen.
Sali säger att det inte är roligt att dansa.
Hon säger att hon inte vill gå på dansen mer.

Egentligen vill Sali berätta för pappa om Henke.
Men hon vet inte vad hon ska säga.
Sali är rädd för att hennes pappa inte ska tro henne.
Och tänk om pappa säger att Henke inte har gjort något fel.

Hur tycker du att Sali ska göra?

Salis berättelse

Text nivå 2

–Då var vi framme, säger pappa.
Han stannar till med bilen utanför danslokalen, men Sali vill inte kliva ur. Förra veckan ljög hon om att hon hade ont i huvudet. Då fick hon stanna hemma.
–Jag borde nog inte dansa idag. Jag har lite ont i foten, säger Sali fast det inte är sant.
–Du kan nog dansa om du tar det lite lugnt, säger pappa. Skynda dig nu så att du inte blir sen. Sali suckar, men kliver ur bilen och går in i danslokalen.

Egentligen älskar Sali att dansa. Hon har dansat i flera år. Allt var toppen tills de bytte danslärare. Den nya läraren heter Henke och i början var han snäll. Han hjälpte Sali med de nya dansstegen och berömde henne. Men sen började han säga att hon var snygg. Han skojade om att han skulle vara hennes pojkvän. Och en gång när ingen hörde viskade han att hon var så sexig i det vita linnet. Trots att Henke egentligen bara har sagt snälla saker till Sali så känns det inte alls bra längre. Sali tycker att han tittar för mycket på henne, på ett sätt som känns lite äckligt.

På danslektionen tränar de inför uppvisningen de ska ha. Sali försöker ta alla stegen rätt. Om hon inte gör några fel kanske inte Henke lägger märke till henne. Det går bra tills de ska dansa det de lärde sig förra veckan. Då var ju Sali inte med.

–Försök sträcka på dig lite mer, säger Henke.
Han ställer sig bakom Sali och lägger en hand på hennes höft. Sen visar han hur hon ska sträcka ut armen. Sali vill att han ska ta bort handen men vågar inte säga något. Henke håller kvar handen länge. Han står så nära att hon kan känna hans kropp bakom sig. Det känns obehagligt. Sali sträcker på sig allt hon kan och försöker göra rätt så att Henke ska gå därifrån.

Pappa hämtar upp henne när träningen är slut. När de har satt sig i bilen frågar han hur hon haft det.
–Jag tror att jag vill sluta dansa, säger Sali.
–Men du har ju alltid älskat att dansa, säger pappa förvånat.
–Jo, men det är inte roligt längre, säger Sali.
Hon vet inte vad hon ska säga mer. Hur ska hon förklara att det är jobbigt när Henke stirrar på henne. Och att det känns äckligt att han rör vid henne?
–Är det något som har hänt? frågar pappa.
Sali skakar på huvudet. Egentligen vill hon berätta hur det känns och vad Henke gör. Men tänk om pappa säger att Henke inte gör något fel? Eller om pappa inte tror på det hon berättar? Sali funderar på hur hon ska göra.

Lärarhandledning, Albin

Förberedelse:

Förbered quizet genom att exempelvis använda Mentimeter eller Kahoot så kan frågorna besvaras på surfplatta, mobil eller dator. Alternativt kan du skriva ut quizet eller genomföra det muntligt.

1. Berätta om syftet med övningen

Det är vanligt att unga byter bilder med varandra och det kan vara en del av att utforska sin sexualitet. För att det ska kännas bra behöver båda vara med på det och vara överens om vad som är okej och inte. Vi gör den här övningen för att prata om hur Albin kan göra om han träffar någon på nätet som han funderar på att byta bilder med – och för att ni tillsammans ska kunna prata om vad som är okej eller inte i sådana situationer.

2. Prata om att kontakter på nätet ska kännas bra och vad eleverna kan göra om något händer

Exempel på frågor:

- När är det okej att skicka bilder till varandra?
- Om du får en nakenbild av någon, får du visa den eller skicka den till någon annan?
- Har du lärt känna nya vänner på nätet?
- Vad har ni för tips om någon känner sig pressad att göra något hen inte vill?
- Vet du vad du kan göra om du eller någon annan fått en bild spridd på nätet?

Var följsam i vad barnen vill prata om. Det är vanligt att det kommer upp berättelser eller frågor i samband med diskussionerna. Du är ansvarig för att följa upp det vid ett senaste tillfälle och anmäla om du misstänker att ett barn är utsatt. Kom ihåg att fånga upp dem vid ett senare tillfälle.

3. Lyssna på berättelsen om Albin

Skanna QR-koden högst upp på sidan för att hämta ljudfilen.

4. Uppföljande diskussion

Prata tillsammans om vad som händer i berättelsen och ställ några frågor för att se hur eleverna uppfattat det som hände. Försök fånga upp elevernas tankar och eventuella känslor kring berättelsen, om någon känner igen sig eller känner till att sådant kan hända.

5. Quiz

Berätta om hur quizet kommer att gå till och att ingen annan kommer att se vem som svarat vad om ni gör quizet digitalt. Quizet består både av frågor som syftar till att se om eleverna fångat upp berättelsens innehåll och av värderingsfrågor som inte har något rätt eller fel svar. Gå igenom svaren och ställ följdfrågor när ni har gjort quizet.

6. Visa filmen från Ecpat

Visa gärna filmen från Ecpat. Den öppnar för samtal om var barnen kan få stöd om de blivit utsatta eller har frågor. Filmen hittar du genom att skanna QR-koden högst upp på sidan.

Quiz om berättelsen nivå 1

1. Vem pratar Albin med?

A) Ebba

B) Isabell

C) Elin

2. Hur gammal är Albin?

A) 12 år

B) 14 år

C) 16 år

3. Vad vill Isabell att Albin ska skicka?

A) En nakenbild

B) Ett vykort

C) En video

4. Är det okej att tjata om nakenbilder?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

5. Tycker du att Albin ska skicka en nakenbild?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

6. Tror du att Isabell blir arg om Albin inte skickar bilden?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

Quiz om berättelsen nivå 2

1. Vem pratar Albin med?

A) Ebba

B) Isabell

C) Elin

Har Isabell en pojkvän?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

3. Vad vill Isabell att Albin ska skicka?

A) En nakenbild

B) Ett vykort

C) En video

4. Är det okej att tjata om nakenbilder?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

5. Kan Albin veta att det är Isabell på bilden som hon skickat?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

6. Tycker du att Albin ska skicka en nakenbild?

A) Ja

B) Nej

C) Vet inte

Albin 16 år

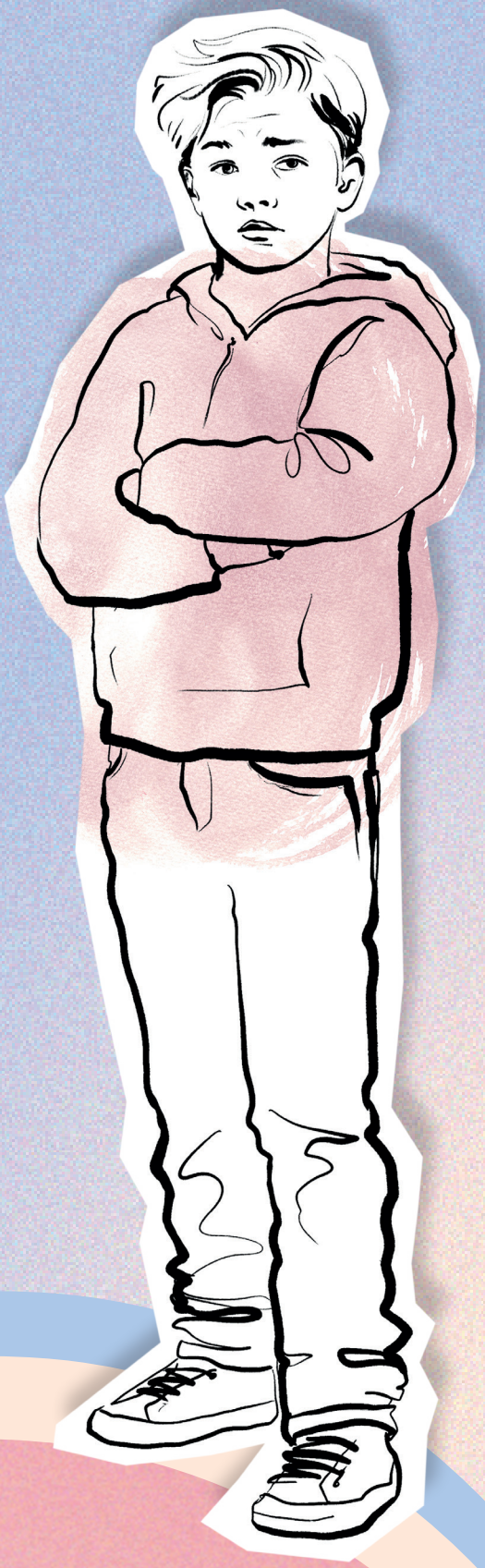

Albin tycker om:

-Fortnite

-Tacos

-Att rita

Albin tycker inte om:

-Vakna tidigt

-Kläder som kliar

-Sås till maten

Albins berättelse

Text nivå 1

Albin chattar med en tjej som heter Isabell.
De har skrivit till varandra i flera timmar.

Albin tycker om att prata med Isabell.
Båda är 16 år.
Båda gillar att rita och båda gillar tacos.
Albin önskar att Isabell var hans flickvän.

Isabell ber Albin att skicka en bild på sig själv. Hon vill se hur han ser ut.
Albin tar ett foto. Sen skickar han bilden.
Isabell skickar ett hjärta tillbaka. Hon skriver att han är snygg.
Albin blir glad.

Sen får Albin ett nytt meddelande från Isabell.
Nu vill hon att han ska skicka en bild utan kläder.
Hon skriver att hon vill se hans kropp.

Albin är inte säker på att han vill skicka en sån bild.
Men han är rädd att Isabell ska sluta skriva till honom om han inte skickar.

Albin skickar en till bild där han har kläder på sig istället.
Men Isabell tjatar på honom att han ska skicka en nakenbild.
Är du feg? skriver hon.

Albin tycker att det skulle vara spännande att skicka en nakenbild.
Då kanske Isabell skickar en nakenbild tillbaka.
Albin skulle vilja se henne naken.

Men att skicka en nakenbild känns ändå lite jobbigt.
Albin känner sig orolig. Han känner ju inte Isabell så bra.

Hur tycker du att Albin ska göra?

Albins berättelse

Text nivå 2

Albin sitter på sängen hemma i sitt rum. Han skriver med en tjej som heter Isabell. Det var hon som skickade ett hej först. Sen fortsatte de att skriva till varandra. Nu har de pratat i flera timmar.

Albin och Isabell har skrivit om allt möjligt. Båda är 16 år och gillar bild bäst i skolan. Båda spelar Fortnite och båda älskar tacos. Albin tycker att det känns som att han redan känner henne.

–Har du nån flickvän? frågar Isabell.
–Nej, svarar Albin. Har du någon pojkvän?
Albin känner sig nervös när han väntar på svaret.
–Nä ingen pojkvän, svarar Isabell.
Albin blir alldeles pirrig och glad. Tänk om Isabell vill bli ihop med honom!

Det kommer ett nytt meddelande från Isabell.
–Kan du skicka en bild? Jag vill se hur du ser ut, skriver hon.
Albin kollar frisyren innan han tar en bild. Sen skickar han den. Efter bara en liten stund får han ett hjärta tillbaka.
–Vad fin du är. Men jag vill se mer. Kan du skicka en bild utan kläder? frågar Isabell.

Albin tvekar. Det känns inte bra. Egentligen känner han ju inte henne. Och han har aldrig skickat nakenbilder förut.
–Jag kan skicka en till med kläder, svarar han.
–Nej, skicka nu. Jag vill ju se din kropp, skriver Isabell tillbaka.

Egentligen vill Albin inte alls skicka någon bild. Men han vill att Isabell ska gilla honom. Och tänk om hon blir sur och inte vill chatta mer med honom?
–Kan inte du skicka först? frågar han.
–Jo, kan jag väl, svarar Isabell.

Det tar bara en minut innan det kommer en bild. Isabell har tagit av sig sin tröja och sin BH. Albin blir alldeles varm. Hon är snygg. Det känns både spännande och mysigt att titta på bilden.

–Nu är det din tur! skriver Isabell.
Albin är inte säker på att han vill. Men det känns som att han måste nu när hon har skickat en bild till honom. Det kommer ett nytt meddelande från Isabell.
–Kom igen nu, du har ju fått av mig! skriver hon.

Albin tvekar fortfarande. Att skicka en bild känns spännande men samtidigt jobbigt. Han vill göra Isabell glad. Och kanske får han fler bilder tillbaka? Ändå känner han sig lite orolig. Albin funderar på hur han ska göra.

STOP

Ditt Ecpat — stödlinje för barn och unga

Ditt Ecpat är en webbsida och stödlinje för barn och unga under 18 år. Här kan barn få stöd, information och vägledning om till exempel nakenbilder, sexuella kränkningar och övergrepp – och om vad som är okej och inte i relationer och på nätet. Barn kan vara anonyma och kontakta oss via chatt, telefon eller mejl.

Ecpat Vuxenstöd — rådgivning för vuxna

Ecpat Vuxenstöd ger stöd och råd till föräldrar och andra viktiga vuxna när det handlar om barns sexuella utsatthet – på och utanför nätet. Vuxna kan kontakta Ecpats rådgivare för individuell rådgivning eller delta i våra kostnadsfria digitala föräldramöten

Ecpat Hotline — tipsa om misstänkta sexuella övergrepp mot barn

Ecpat Hotline är en anmälningssida där allmänheten kan tipsa anonymt om misstänkta sexuella övergrepp mot barn – både på och utanför nätet. Vi granskar tipsen och tar dem vidare till polisen i Sverige och till samarbetspartners i andra länder, för att bilder och filmer ska tas ned och övergreppet få ett slut.

@EcpatSverige

+46 (0)8 598 920 00
info@ecpat.se

www.ecpat.se
www.ecpat.se/hotline
www.dittecpat.se

Bankgiro: 903-4349